

OPERA NAȚIONALĂ DIN BUCUREȘTI

Luminița VARTOLOMEI

Paradoxul spațiului curb

Zbătându-se între fireasca năzuință de a-și îmbogăți repertoriul și nenorocita imposibilitate de a accede la capodoperele ce-i lipsesc de pe afiș (imposibilitate determinată în principal de faptul că nu dispune de *toate* vocile capabile să atace *orice* partitură), Opera bucureșteană încearcă să fie „în pas cu lumea”, abordând unele creații de plan secund (ca să nu spun „de mâna a doua”) care fac astăzi, pe alte meridiane, deliciul acelor iubitori ai genului sătui de cele circa douăzeci de titluri de maximă valoare rulate iar și iar pe scenele lirice de pretutindeni. Soluția este demnă de toată lauda, dar nu mă poate face să sper că ea va și atrage în mod constant publicul nostru, cam rarefiat în ultima vreme; căci, oricât de minunat va fi montată și interpretată o asemenea lucrare, ea nu-și va putea depăși nicicum limitele valorice care au împiedicat-o secole de-a rândul să rivalizeze cu operele de prim rang, luate cu asalt de către spectatori indiferent cine și cum le-ar cânta...

Pentru *Simon Boccanegra* de Verdi, aceste limite sunt impuse deopotrivă de subiectul confuz-melodramatic (scenariștii telenovelelor de azi pot fi de-a dreptul invidioși, mai întâi pe Gutierrez, care a inventat povestea, apoi pe Piave, care a transformat-o în libret, și, în cele din urmă, pe Boito, care a rafistolat-o!), cât și de

muzica lipsită cu desăvârșire de vreun cât de mic motiv demn (și posibil!) de reținut. Or, o baie de sonorități splendide, ieșite de sub pana de maestru a unui compozitor admirabil slujit de uneltele tehnicii sale, dar părăsit pentru moment de scânteia inspiratoare a geniului, poate încânta pe moment auzul, dar nu va cuceri niciodată sufletul...

Din fericire, auzul este răsfățat într-adevăr, atât de sonoritățile orchestrale (ample și consistente, fără stridente și fără a acoperi glasurile cântăreților), cât și de cele vocale (calde și strălucitoare la Roxana Brihan, dense și catifelate la lordache Basalic, penetrante și tensionate la Pompei Hărășteanu, întunecate și insinuante la Sever Barnea și Ștefan Schuller, sigure și luminoase la Virgil Profeanu – acest promițător tenor spinto, de care Opera Națională are atâta nevoie!), controlate sever, impulsionate cu energie și echilibrate inteligent de către tânărul dirijor Ciprian Teodorașcu.

Și tot din fericire, regia de tip tradițional a Andei Tăbăcaru-Hogea (laconică și sobră, cu mișcări sumare și previzibile, în clasicele compoziții plastice ale puținelor personaje și ale rarelor participări ale multimilor) evoluează în scenografia modernă a arhitectului Cătălin Arbore (conturând o lume care nu mai este aceea a Genovei din secolul XIV, ci un univers imaginar, alcătuit din elemente pregnant contradictorii), astfel încât banalitatea și absurditățile poveștii (în care se regăsesc toate ingredientele lacrimogene cu puțință, adunate în jurul copilei „din flori”, rămasă orfană, dispărută și regăsită, răpită și salvată etc.) își pierd din importanță sub impresia puternică pe care o degajă dimensiunea pur picturală a fiecărui cadru (în care linia și culoarea, transparența și luciul „joacă” intens).

Întreaga scenă este cuprinsă într-o uriașă construcție – corabie a corsarului, dar și palat al dogelui (același Simon Boccanegra) –, ale cărei arcuiri închid ambiții și visuri, intrigi și orgolii, uneltiri și revolte, iubiri și crime... Iar paradoxul acestui spațiu curb constă în trăirea simultană a claustrofobiei și a agorafobiei: prizonier în pânțele balenei sau abandonat singurătății în deșert, omul rămâne supus acelorași forțe interioare care-l pot condamna ori mântui la judecata semenilor sau a propriei conștiințe.

Opera Națională din București – Simon Boccanegra. Muzica: Giuseppe Verdi. Libretul: Francesco Maria Piave și Arrigo Boito. Regia: Anda Tăbăcaru-Hogea. Scenografia și luminile: arh. Cătălin Arbore. Conducerea muzicală: Ciprian Teodorașcu. Maestru de cor: Stelian Olariu. Distribuția: lordache Basalic (*Simon Boccanegra*), Pompei Hărășteanu (*Fiesco*), Sever Barnea (*Paolo*), Ștefan Schuller (*Pietro*), Roxana Brihan (*Amelia Grimaldi*), Virgil Profeanu (*Gabriele Adorno*), Mihai Lazăr (*Un căpitan*), Sidonia Nica (*Camerista Ameliei*).

OPERA DIN BRAȘOV

Ochiul suplimentar

La sfârșitul anilor '60, când – ca solist al scenei lirice bucureștene – Cristian Mihăilescu debuta în spectacolul *Povestirile lui Hoffmann*, realizat de către regizorul Hero Lupescu, probabil nu-și închipuia că va veni cândva vremea să monteze el însuși unica operă a consacratului compozitor de operete; și totuși, contactul repetat cu acest splendid „cântec de lebedă” al lui Jacques Offenbach (prezentat în premieră mondială la Opera Comică din Paris abia la patru luni după moartea autorului, într-o versiune a partiturii definitivată de Ernest Guiraud prin scrierea câtorva recitative și prin orchestrarea partiturii de pian) trebuie să-l fi